

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій**

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Методичні вказівки
до проведення семінарських занять та самостійної роботи
для студентів спеціальності 081 «Право», спеціалізації “Трудове право та
правове забезпечення управлінської діяльності”
денної та заочної форми навчання

Обговорено та рекомендовано на
засіданні кафедри трудового права,
адміністративного права та процесу
Протокол № 10 від 26 травня
2017року

Інформаційне право. Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи для студентів спеціальності 081 „Право”, спеціалізації “Трудове право та правове забезпечення управлінської діяльності” денної та заочної форми навчання / Укл.: Рудик В.А. – Чернігів: ЧНТУ. – 2017. - 66 с.

Укладач: Рудик Вікторія Анатоліївна кандидат юридичних наук,
завідувачкафедри трудового права, адміністративного
права та процесу

Відповідальний за випуск: Рудик Вікторія Анатоліївна кандидат
юридичних наук, завідувачкафедри трудового
права, адміністративногоправа та процесу

Рецензент: Колодій Інна Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент
кафедри цивільного, господарського права та процесу

Методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи студентів підготовлено на основі програми навчальної дисципліни “Інформаційне право”, що викладається для студентів юридичного факультету Чернігівського національного технологічного університету. У даному навально-методичному виданні викладено загальні положення програми навчальної дисципліни “Інформаційне право”, умови проведення поточного атестаційного контролю, плани семінарських занять, а також орієнтовний перелік питань для підсумкового атестаційного контролю.

Дане видання стане корисним як для викладачів навчальної дисципліни, так і для студентів при підготовці до семінарських занять та самостійної роботи.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО”	6
1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни	6
1.2 Програма навчальної дисципліни	7
1.3 Розподіл обсягу години з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю.....	10
1.4 Умови проведення поточного атестаційного контролю з навчальної дисципліни “Інформаційне право”.....	11
2 ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	17
Тема 1 Основні поняття та категорії інформаційного права.....	17
Тема 2 Предмет, метод та система інформаційного права.....	19
Тема 3 Права та свободи людини в сфері інформації.....	22
Тема 4 Правові гарантії доступу до інформації.....	24
Тема 5 Правові засоби отримання громадянами інформації	27
Тема 6 Інформування суспільства про діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування та правоохоронних органів.....	29
Тема 7 Правовий режим доступу до конфіденційної інформації	32
Тема 8 Правовий режим доступу до таємної інформації	35
Тема 9 Правовий режим доступу до службової інформації.....	39
Тема 10 Юридична відповідальність за порушення права на доступ до інформації	41
3 ТЕСТИ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ	45

ПЕРЕДМОВА

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчання у вищому навчальному закладі, з якими органічно поєднуються лекції. Така форма заняття відіграє важливу роль у вивченні дисципліни “Інформаційне право”, оскільки: стимулює регулярне вивчення студентами першоджерел та іншої літератури в галузі інформаційного права, а також матеріалів лекційного курсу; закріплює знання, отримані студентами на лекції і самостійної роботи над літературою; дозволяє студентам перевірити правильність раніше отриманих знань, вичленувати в них найбільш важливе, істотне; формує навички самостійного мислення, усного виступу з теоретичних питань, привчають студентів вільно оперувати термінологією, основними поняттями і категоріями; дає можливість поєднати теоретичні знання із практичними прикладами; надає можливість викладачу систематично контролювати рівень самостійної роботи студентів над першоджерелами, іншим навчальним матеріалом, ступінь їх уважності на лекціях.

Робота на семінарському занятті включає:

- усні опитування студентів, обговорення питань передбачених планом семінарських занять;
- коротке письмове опитування студентів з основних питань теми та вирішення тестових завдань;
- вирішення практичних завдань та колективне обговорення рішення задачі.

Самостійна робота є основним способом оволодіння студентом матеріалу у вільний від обов’язкових занять час, але її зміст визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента з дисципліни “Інформаційне право” включає:

- поглиблене вивчення питань з кожної теми, враховуючи і ті, що виносяться на обговорення на семінарському занятті;
- пошук та аналіз додаткової рекомендованої літератури для підготовки до семінарських занять та індивідуальних завдань;
- аналіз поточного законодавства України та формування навичок його застосовування в обґрунтуванні рішення практичного завдання. Вирішення задач;
- огляд та опрацювання опублікованих статей в галузі інформаційного права та інформаційної безпеки;
- систематизація вивченого матеріалу перед заліком.

В Чернігівському національному технологічному університеті для студентів освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 081 «Право», спеціалізації «Трудове право та правове забезпечення управлінської діяльності» передбачено вивчення початкової дисципліни “Інформаційне право” в загальному обсязі 90 годин, що включає 16 годин лекцій, 14 годин семінарських занять та 60 годин самостійної роботи (денної форми навчання) та

4 години лекцій, 4 години семінарських занять та 82 години самостійної роботи (заочної форми навчання).

Метою даного навчально-методичного видання є вироблення у студентів навичок самостійно опрацьовувати законодавчу базу та науково-теоретичну літературу. На основі аналізу рекомендованих джерел студенти повинні навчитися формулювати і обґрунтовувати висновки не тільки теоретичного, а й практичного (прикладного) характеру.

Методичні вказівки можуть використовуватись як для проведення семінарських занять, так і для самостійної роботи студентів, оскільки з кожної теми курсу наведено перелік основних теоретичних запитань; сформульовано перелік контрольних питань, для перевірки базових знань студентів; перелік питань для самостійного вивчення; перелік тем для написання рефератів та реферування літератури; тестові завдання та задачі.

До кожної теми складено повний перелік законодавчих актів та спеціальної літератури, необхідної для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи студента.

У даному навчальному виданні запропоновано також і критерії оцінювання студентів, складені відповідно до Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів ЧНТУта з урахуванням обсягу годин і структури навчальної дисципліни.

1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО”

1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з теоретичними положеннями правового регулювання сучасних інформаційних відносин, вивчення студентами основних законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регулюють суспільні інформаційні відносини та набуття вмінь і навичок у практичному застосуванні отриманих знань.

Завданням вивчення курсу «Інформаційне право» повинні бути глибокі знання студентів щодо: – формування уявлень про інформаційне право як складне правове явище; – розгляд основних підходів та наукових засад до інформаційного права; – збагачення знань про зміст понять і термінологію навчальної дисципліни "Інформаційне право"; – розкриття сутності правового регулювання інформаційних правовідносин; – з'ясування механізмів гарантування інформаційних прав і свобод людини та громадянина; – з'ясування значення та змісту основних категорій інформаційного права.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- предмет, систему та принципи інформаційного права;
 - джерела інформаційного права;
 - форми і методи правового регулювання інформаційних відносин;
 - основні види інформації та порядок доступу до неї;
 - правовий режим окремих видів інформації;
 - порядок доступу до інформації та умови розкриття окремих видів інформації
- основних проблеми науки інформаційного права.

вміти:

- орієнтуватися у системі інформаційного законодавства;
- вірно тлумачити положення законів та підзаконних актів, а також користуватися ними у практичній діяльності;
- складати звернення та запити про надання публічної інформації;
- самостійно систематизувати і застосовувати норми інформаційного законодавства в практичній діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90** годин/ 3 кредита ECTS.

1.2 Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади інформаційного права

Тема 1. Основні поняття та категорії інформаційного права

Поняття інформації, її види та джерела. Юридичні властивості інформації. Поняття та види інформаційних ресурсів. Поняття інформаційного суспільства та етапи його становлення. Поняття та сутність інформаційної культури. Проблема формування високої інформаційної культури в Україні та світі. Взаємозв'язок та взаємовплив інформаційної та правової культури. Інформаційна політика Української держави. Роль, значущість і компетенція органів публічної влади у формуванні та реалізації інформаційної політики, а також здійсненні інформаційної діяльності.

Поняття та сутність інформаційної безпеки як складової національної безпеки України. Державна політика у сфері інформаційної безпеки України. Правові засади забезпечення інформаційної безпеки.

Тема 2 Предмет, метод та система інформаційного права

Поняття, предмет і метод інформаційного права України як галузі права. Система інформаційного права. Джерела інформаційного права України як галузі права. Об'єкт регулювання інформаційного права. Функції і методи інформаційного права. Поняття, предмет, метод, завдання та функції науки інформаційного права. Історія формування інформаційного права в Україні та світі.

Інформаційні правовідносини. Суб'єкти інформаційних правовідносин.

Тема 3 Права та свободи людини в сфері інформації

Поняття інформаційних прав людини і громадянина. Види інформаційних прав та свобод людини і громадянина. Конституційні засади прав і свобод в інформаційній сфері. Міжнародні стандарти інформаційних прав.

Сутність інформаційних прав в науці інформаційного права. Зв'язок інформаційних прав з іншими правами та свободами людини і громадянина.

Змістовий модуль 2 Правове регулювання доступу до інформації

Тема 4 Правові гарантії доступу до інформації

Поняття доступу до інформації його зв'язок з інститутом свободи слова. Національне законодавство, що гарантує доступ до інформації.

Поняття публічної інформації. Шляхи забезпечення права на доступ до публічної інформації. Принципи доступу до публічної інформації.

Суб'єкти відносин у сфері доступу до публічної інформації. Запитувачі інформації. Розпорядники публічної інформації та їхні обов'язки. Види контролю за забезпеченням доступу до публічної інформації. Система обліку публічної інформації.

Тема 5 Правові засоби отримання громадянами інформації

Порядок реалізації права на доступ до публічної інформації. Шляхи доступу до публічної інформації. Види публічної інформації за ступенем доступу. Запит на публічну інформацію: форма та порядок подання. Порядок і строки розгляду запиту. Умови надання публічної інформації. Підстави відмови в наданні публічної інформації.

Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників публічної інформації. Перелік рішень, дій чи бездіяльності розпорядників публічної інформації, що можуть бути оскаржені. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників публічної інформації до вищого органу або до суду.

Види і форми звернень громадян. Правове забезпечення реалізації громадянами права на звернення. Класифікація видів звернень громадян та їх визначення. Форма і порядок звернення громадян.

Порядок і строки розгляду звернень громадян. Окремих категорій громадян. Порядок переадресування звернення до компетентного органу. Розгляд повторних звернень.

Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян. Підстави настання відповідальності. Види відповідальності. Нагляд за додержанням законодавства про звернення громадян.

Тема 6 Інформування суспільства про діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування та правоохоронних органів

Висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування аудіовізуальними засобами масової інформації. Порядок і форми висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування аудіовізуальними засобами масової інформації. Висвітлення діяльності Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховного та Конституційного судів України. Висвітлення діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Фінансування заходів по висвітленню діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування аудіовізуальними засобами інформації.

Висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування друкованими засобами інформації. Порядок і форми висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування друкованими засобами інформації. Висвітлення діяльності Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховного та Конституційного судів України. Висвітлення діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Фінансування заходів по висвітленню діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування друкованими засобами інформації.

Інформування суспільства про діяльність правоохоронних органів. Правові засади інформаційної діяльності Служби безпеки, органів внутрішніх справ і прокуратури України. Інформаційна діяльність Збройних Сил України.

Порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів. Правове регулювання порядку оприлюднення нормативно-правових актів. Види офіційних друкованих видань, в яких оприлюднюються нормативно-правові акти. Порядок набрання чинності нормативно-правовими актами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 Правовий режим доступу до інформації з обмеженим доступом

Тема 7 Правовий режим доступу до конфіденційної інформації

Поняття та ознаки конфіденційної інформації. Вимоги до поширення конфіденційної інформації.

Інформація, яка може бути віднесена до конфіденційної. Інформація, яка не може бути віднесена до конфіденційної.

Персональні дані, що можуть бути конфіденційною інформацією. Порядок обробки, використання та знищення персональних даних про особу. Забезпечення доступу до персональних даних та їх захисту.

Комерційна таємниця як вид конфіденційної інформації

Тема 8 Правовий режим доступу до таємної інформації

Поняття таємної інформації. Види таємної інформації та їх зміст. Правове регулювання доступу до таємної інформації.

Доступ до інформації про здійснення правосуддя. Порядок і умови ознайомлення фізичними та юридичними особами з інформацією, що міститься в судових справах. Доступ до інформації, що міститься в судових рішеннях особами, які не є учасниками судового розгляду.

Доступ до інформації національного архівного фонду. Поняття архівного фонду. Система архівних установ. Облік і зберігання документів архівного фонду. Порядок надання інформації архівного фонду.

Банківська інформація. Поняття та види банківської таємниці. Умови і порядок розкриття банками інформації, що містить банківську таємницю.

Інформація про вчинення нотаріальних дій. Поняття нотаріальної таємниці. Умови і порядок розкриття нотаріальної таємниці.

Порядок поширення інформації, що є адвокатською таємницею. Поняття адвокатської таємниці. Види інформації, що є адвокатською таємницею. Умови і порядок розкриття адвокатської таємниці. Суб'єкти відносин щодо захисту адвокатської таємниці.

Аудиторська таємниця. Поняття аудиторської таємниці. Предмет аудиторської таємниці. Суб'єкти захисту доступу до аудиторської таємниці.

Захист інформації, отриманої під час оперативно-розшукової діяльності. Порядок збирання, захисту та оприлюднення інформації, отриманої під час оперативно-розшукової діяльності. Умови одержання громадянами інформації, отриманої під час оперативно-розшукової діяльності.

Лікарська таємниця та інформація про стан здоров'я особи: поняття та співвідношення. Предмет лікарської таємниці. Суб'єкти відносин щодо доступу до лікарської таємниці та інформації про стан здоров'я особи.

Доступ до науково-технічної інформації. Поняття науково-технічної інформації. Національна система науково-технічної інформації. Ринок науково-технічної інформації.

Інформація, що віднесена до державної таємниці. Поняття державної таємниці. Види інформації, віднесеної до державної таємниці. Охорона державної таємниці. Порядок засекречування та розсекречування матеріальних носіїв. Контроль за забезпеченням охорони державної таємниці. Відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю.

Таємниця особистого життя. Поняття та види таємниці особистого життя: таємниця кореспонденції (листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції), таємниця усиновлення, таємниця заповіту, таємниця голосування, таємниця державної реєстрації актів цивільного стану.

Тема 9 Правовий режим доступу до службової інформації

Поняття службової інформації. Поняття внутрішньовідомчої службової кореспонденції. Категорії відомостей, що можуть становити службову інформацію. Вимоги віднесення інформації до службової. Види та ознаки документів, що можуть містити службову інформацію. Строки визначення інформації службовою. Перелік відомостей та порядок їх затвердження, що можуть містити службову інформацію.

Тема 10 Юридична відповідальність за порушення права на доступ до інформації

Поняття та види юридичної відповідальності у сфері доступу до інформації. Кримінальна відповідальність у сфері доступу до інформації. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію. Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері доступу до інформації. Дисциплінарна відповідальність за порушення інформаційного законодавства.

1.3 Розподіл обсягу години з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю

Загальний обсяг годин навчальної дисципліни – 90, з них 16 години – лекції, 14 години – семінарські заняття, 60 годин – самостійна робота (денна форма навчання) та 4 години – лекції, 4 години – семінарські заняття, 82 години – самостійна робота.

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної /зачної форми навчання				
		Всього	У тому числі			Сам. ро
			Лекц.	Сем.	Сам. ро	
1	2	3 /4	6 /7	8/ 9	10/ 11	
Змістовий модуль 1. Загальні засади інформаційного права						
1	Основні поняття та категорії інформаційного права	8 /8	2 /2	2 /2	4/ 4	

2 Предмет, метод та система інформаційного права	8 /8	2	2	4/ 8
3 Права та свободи людини в сфері інформації	8 /8	2		6/ 8
Разом за змістовим модулем 1	24 /24	6 /2	4/2	14 /20
Змістовий модуль 2. Правове регулювання доступу до інформації				
4 Правові гарантії доступу до публічної інформації	6 /6	2 /2	2 /2	2 /2
5 Правові засоби отримання громадянами інформації	8 /8	2	2	4 /8
6 Інформування суспільства про діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування та правоохоронних органів	10 /10			10 /10
Разом за змістовим модулем 2	24 /24	4 /2	4/ 2	16 /20
Змістовий модуль 3 Правовий режим доступу до інформації з обмеженим доступом				
7 Правовий режим доступу до конфіденційної інформації	9 /9	2	2	5/ 9
8 Правовий режим доступу до таємної інформації	14 /14	2	2	10/ 14
9 Правовий режим доступу до службової інформації	9 /9	2	2	5/ 9
10 Юридична відповідальність за порушення права на доступ до інформації	10 /10			10/ 10
Разом за змістовим модулем 3	42 /42	6 /	6 /	30/ 42
Усього годин за дисципліну	90 /90	16 /4	14 /4	60 /82

1.4 Умови проведення поточного атестаційного контролю з навчальної дисципліни “Інформаційне право”

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль за модулями та видами робіт

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів (мін/макс.), яку студент може отримати за виконання різних видів робіт
Змістовий модуль 1	
1. Усне опитування на семінарському занятті	0.... 5
2. Змістовні доповнення під час обговорення питань семінарів	0.... 3
3. Письмова робота на семінарському занятті.	0... 5
4. Вирішення тестових завдань на семінарському занятті.	0..... 5
5. Виконання індивідуальної роботи	0..... 5
Кількість балів, яку студент може отримати за змістовий модуль 1	0... 15
Змістовий модуль 2.	

1.	Усне опитування на семінарському занятті	0....	5
2.	Змістовні доповнення під час обговорення питань семінарів	0....	3
3.	Письмова робота на семінарському занятті.	0...	5
4.	Вирішення тестових завдань на семінарському занятті.	0.....	5
5.	Виконання індивідуальної роботи	0.....	5
Кількість балів, яку студент може отримати за змістовий модуль 1		0...15	
Змістовий модуль 3.			
1.	Усне опитування на семінарському занятті	0....	5
2.	Змістовні доповнення під час обговорення питань семінарів	0....	3
3.	Письмова робота на семінарському занятті.	0...	5
4.	Вирішення тестових завдань на семінарському занятті.	0.....	5
5.	Виконання індивідуальної роботи	0.....	5
Кількість балів, яку студент може отримати за змістовий модуль 3		0... 20	
Підсумкова контрольна робота		0...10	

Примітка:

* змістовий модуль 1 включає 2 семінарських заняття, змістовий модуль 2 включає 2 семінарських заняття, змістовий модуль 3 включає 3 семінарських заняття.

** кількість робіт, що підлягають оцінюванню, залежить від обсягу лекційних та семінарських годин у семестрі. Для отримання максимального балу за кожним змістовим модулем студент повинен виконати не менше 2/3 запропонованих видів робіт.

Пояснення видів робіт та вимоги до їх оцінювання

1. Робота на семінарському занятті

Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших студентів, запитання студентів до інших студентів, відповідей інших студентів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття.

Максимальна кількість балів може бути виставлена студентам, підготовленим до відповідей на усі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як:

5 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та зв'язках з іншими темами та питаннями.

4 бали - студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко.

3 бали - студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не

послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово.

2 бали – студент у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача. Студент в поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті.

1 бал – студент намагається відтворити зміст конспекту, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця питанні, що вивчається.

- **0 балів** отримує студент, який відмовляється відповідати на запитання.

Письмове опитування на семінарі проводиться на заняття протягом 10-15 хвилин. Викликаються 4-6 студентів, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем.

Метою проведення письмового опитування є перевірка студентів до семінарського заняття та вміння змістовно та коротко викласти відповіді на окремі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: повнота, правильність та стислість відповіді, логіка і аргументованість викладу думок. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час письмової відповіді на питання 5 балів.

Вирішення тестових завдань проводиться на кожному семінарського занятті (5-10) хвилин. Викладачем викликаються 4-6 студентів, які повинні дати відповіді на 10 тестових запитань. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за вирішення тестових завдань 5 балів. Кожна правильна відповідь на тестове завдання оцінюється в 0,5 балів.

Індивідуальна робота студента

Обговорення індивідуальних робіт студентів (реферат, реферування наукової літератури чи пошуку додаткової літератури) проводиться в ході семінарського заняття. На заняття індивідуальне завдання готують до 3 студентів.

Ессе (реферат). Викладачем визначаються проблемні теми для есе, пропонується дослідити їх та викласти власнебачення на проблему.

Обсяг реферату не повинен перевищувати 5-7 сторінок. Після перевірки викладачем робота підлягає захисту перед аудиторією протягом 5 хвилин. Студент повинен відповідати на запитання інших студентів та викладача. Ці відповіді зараховуються при визначенні кількості балів.

Реферування наукової літератури полягає у тому, що викладачем пропонується студентам наукова література (книга, її розділи, декілька книжок, наукові статті тощо) і студенти самостійно їх опрацьовують і представляють короткий звіт у вигляді невеликого реферату (2-3 стор.) про свої враження від прочитаного.

У реферування наукових робіт (монографії, дисертаційної роботи, наукової статті) в обов'язковому порядку використовуються такі фрази: автор стверджує, що...; автор наголошує на...; за словами автора...; у своїй роботі «назва роботи» автор виділяє...; автор зауважує...; автор підіймає такі питання...; автор говорить про...; автор розглядає...; ця робота розкриває «перелік питань» питання ...; ця робота пропонує такі результати...; згідно з автором книжки...; на думку автора даної монографії...; однією з головних проблем, завдань є...; та ін.

Максимальна кількість балів за підготовку та захист індивідуального завдання 5 балів.

Критерієм оцінки індивідуальної роботи є такі його параметри: виразно сформульована проблема; обґрунтування її актуальності; короткий огляд літературних джерел та поглядів різних (кількох) авторів на суть проблеми; логічна послідовність та аргументованість викладу змісту есе; наявність власної (авторської) позиції; пов'язаність змісту есе із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку і посилань на джерела; уміння систематизувати знання по окремих темах; - уміння складати розгорнутий план відповіді; уміння правильно користуватися поняттєвим апаратом; - уміння пошуку необхідної літератури; навички ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, реферату, виступу, а також навички науково-пошукової роботи).

2. Підсумкова контрольна робота проводиться одна в семестр за результати вивчення всіх змістових модулів.

Вона включає у себе теоретичні питання та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, а також питання, які передбачені планом для самостійного вивчення.

Про проведення підсумкової роботи студенти попереджаються не менш як за тиждень. З переліком тем, питання з яких буде винесено на контрольну роботу, студенти теж ознайомлюються завчасно.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для студентів денної форми навчання становить **10**.

Критерії оцінки завдання модульної контрольної роботи, виходячи з максимальної кількості балів, передбачених за його виконання:

10-9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; студент має навички користування нормативним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. вирішено правильно всі тестові завдання. Максимальна кількість балів за правильну відповідь на тестові завдання 0,5 балів.

8-6 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; студент має навички користування нормативним матеріалом; у тестових завданнях допущено не більше двох помилок.

5-4бали студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; у тестових завданнях допущено не більше 4 помилок.

3-1 бали студент виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки. У тестових завданнях допущено 6 і більше помилок

0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли студент не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.

Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів студентам надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оспорити результати контрольної роботи.

З дисципліни студент може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на диференційованому заліку.

Складання заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо

студент протягом семестру набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік.

У випадку, якщо студент протягом семестру не набрав мінімально необхідну кількість балів – 20 балів (*тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які студент може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»*), то він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів ЧНТУ».

Для складання заліку існують білети. Білети складаються із двох питань. Якщо відповідь повна і зміст відповіді студента повністю відповідає сутності поставленого запитання, він може отримати від 33 до 40 балів. В тому випадку, коли студент виконує всі завдання без грубих помилок, він може отримати від 24 до 32 балів. Якщо при виконанні білету студент допускає грубі помилки і всі питання виконані менш ніж на половину, то він може отримати від 17 до 24 балів. При невиконанні хоча б одного завдання білету, студент не може отримати більше 16 балів.

Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

2 ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1 Основні поняття та категорії інформаційного права

Семінарське заняття 1

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття інформації та законодавчі підходи щодо її визначення.
2. Загальні та юридичні властивості інформації.
3. Класифікація інформації.
4. Види інформації за чинним законодавством України.

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття інформаційного суспільства.
2. Поняття інформаційної культури.
3. Поняття інформаційної безпеки.
4. Поняття інформаційної політики України.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Етапи становлення інформаційного суспільства.
2. Проблема формування високої інформаційної культури в Україні та світі.
3. Державна політика у сфері інформаційної безпеки.

Література для реферування

1. Іванов В.Ф. Поняття “інформація” у різних науках / [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=41>
2. Чапала О. Ю. Види інформації та їх нормативно-правове регулювання / О. Ю. Чапала // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 944–946 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11hojnpr.pdf>

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Брижко В. М. До гносеології категорії «інформація» // Інформація і право. – 2011. – № 2 (2). – С. 13–20. – С. 19
2. Водорезова С. Р. Поняття та властивості інформації як основи інформаційного суспільства у господарсько-правовому контексті // [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/10230/1/Vodorezova.pdf>

3. Іванов В.Ф. Поняття “інформація” у різних науках / [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=41>
4. Інформація в праві: теорія і практика [Текст]: [Моногр.] / К. І. Беляков; ДНДІ М-ва внутріш. справ України. – К. : КВІЦ, 2006. – 116 с. – С. 12.
5. Коляденко В. Поняття «інформаційне суспільство» у класичних і сучасних концепціях / [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://social-science.com.ua/article/1042>
6. Кормич Б. А. Інформаційне право : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Б. А. Кормич. – Х. : БуруніК, 2011. – 333 с.
7. Корчагін М. Поняття інформації як цивільно-правової категорії / М. Корчагін // Юридичний журнал. – 2006. – № 9 (51). – С. 51–56. – С. 53.
8. Костецька Т. А. Інформаційне право України: навчальний посібник / Т. А. Костецька; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К. : [б.в.], 2009. – 170 с.
9. Кохановська О. В. Інформація як об’єкт правовідносин // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2005. – Ст. 73–76. – С. 76.
10. Кохановська О.В. Інформація як нематеріальне благо та захист інформаційних прав згідно з Цивільним кодексом України/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<http://www.scourt.gov.ua/clients/vsen.nsf/0/20A5233EE21449ADC22570F3004D5A9C?OpenDocument&CollapseView&RestrictToCategory=20A5233EE21449ADC22570F3004D5A9C&Count=500&>
11. Куліш, А.М. Інформаційне право України [Текст]: навч. посіб. / А.М. Куліш, Т.А. Кобзева, В.С. Шапіро. - Суми: СумДУ, 2016. - 108 с.
12. Марущак А.І. Інформаційне право: Доступ до інформації: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. – 532с.
13. Петрухно Ю.Є. Інформаційне суспільство: поняття, основні складові, характеристика / [Електронний ресурс]. - Режим доступу:file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/Vonu_bbk_2014_19_1_14.pdf
14. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 №2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №12. – Ст. 64.
15. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 №2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650.
16. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 №1280-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №12. – Ст. 155.
17. Романенко В. Н., Никитина Г. В. Многочисленность понятия информации // Философия науки. – 2010. – № 3 (5). – С. 70–76
18. Харенко О. В. Поняття «інформація» в юридичній науці та законодавстві України/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B>

0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/A%20Decade%20of%20the%20Doctor/
Chkup_2014_3_29.pdf

19. Цивільний кодекс України: прийнятий Верховною Радою України 16.01.2003 №435-V // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №40. – Ст. 356.

20. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики): [монограф.] / В. С. Цимбалюк – К.: Освіта України, 2010. – 388 с.

21. Чапала О. Ю. Види інформації та їх нормативно-правове регулювання / О. Ю. Чапала // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 944–946 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11hojnpr.pdf>

Тема 2 Предмет, метод та система інформаційного права

Семінарське заняття 2

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Сутність, зміст та структура інформаційного права.
2. Система інформаційного права.
3. Джерела інформаційного права.
4. Поняття та ознаки інформаційних правовідносин.

Питання для самостійного вивчення

1. Інформаційне право як наука та навчальна дисципліна.
2. Функції та методи інформаційного права.
3. Елементи інформаційних правовідносин.
4. Види інформаційних правовідносин.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Місце інформаційного права в системі національного права України.
2. Історія формування інформаційного права в Україні та світі.
3. Принципи інформаційних відносин.

Література для реферування

1. Коваленко Л. П. Етапи становлення інформаційного права в Україні / Л. П. Коваленко // Вісник Академії правових наук України: зб. наук. пр. - Х.: Право, 2012. - 2012 р. №2(69). - С. 175-182. /Електронний ресурс/ Режим доступу: <http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/2456>

2. Селезньова О.М., Джерела інформаційного права: поняття, ознаки, система // Правова інформатика. 2014. 3(43) [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/Pinform_2014_3_8.pdf

3. Петров Д.О., Климентьев О.П. Зміст та структура інформаційних правовідносин // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». 2013. №6-3 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc6-3-1/20.pdf>

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Дімчогло М. І. Консолідація інформаційного законодавства України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / М.І. Дімчогло; Національний університет біоресурсів і природокористування. – К., 2012. – 18 с.
2. Костецька Т.А. Інформаційне право України; навч. посіб. / Тетяна Анатоліївна Костецька. - К.: - Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 170 с.
3. Кохановська О.В. Цивільно-правові проблеми інформаційних відносин в Україні: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / О.В. Кохановська; Київський національний університет ім. Т. Шевченка. – К., 2006. – 36 с.
4. Куліш А. М. Інформаційне право України : навчальний посібник / А. М. Куліш, Т. А. Кобзева, В. С. Шапіро. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 108 с.
5. Ліпкан В.А. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: [навчальний посібник] / В.А. Ліпкан, Ю.Є. Максименко, В.М. Желіховський. – К.: КНТ, 2006. – 280 с.
6. Ліпкан В.А. Систематизація інформаційного законодавства України: [монографія] / В.А. Ліпкан, В.А. Залізняк; за заг. ред. В.А. Ліпкана. – К.: О.С. Ліпкан, 2012. – 304 с.
7. Маріц Д. Поняття та зміст інформаційних правовідносин // Національний юридический журнал. Теория и практика. 2016. Октябрь. – с.64-67
8. Перов Д.О. Передумови формування інформаційних відносин / Д.О. Перов // Правові проблеми сучасності: матеріали наук.-практ. конференції (Київ, 15 липня, 2012 р.). – К. : ФОП О.С. Ліпкан, 2012. – 76 с.
9. Перов Д.О., Климентьев О.П. Зміст та структура інформаційних правовідносин // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2013. №6-3. Том 1. С.81-84
10. Політанський В.С. Принципи інформаційно-правових відносин // Часопис Київського університету права. – 2013. - №1. – с.55-60
11. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 №2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №12. – Ст. 64.
12. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 №2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650.
13. Про телекомунікації: Закон України від 18.11.2003 №1280-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №12. – Ст. 155.

14. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27.01.1995 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 7. – Ст. 45.
15. Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997 р. № 318/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – Ст. 206.
16. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23.09.1997 р. № 540/97-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1997. – № 50. – Ст. 302.
17. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 258
18. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.
19. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
20. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-ХІІ // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 1. – Ст. 1.
21. Рождественська О.С. Особливий суб'єкт інформаційних правовідносин (загальнотеоретичний аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія і історія держави і права; історія політичних і правових учень» / О.С. Рождественська; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2008. – 30 с.
22. Рождественська О.С. Специфічні критерії окремих видів суб'єктів правових відносин, як основа розвитку їх класифікації / О.С. Рождественська // Право і безпека. – 2006. – Т. 5. – № 2. – С. 160–164.
23. Стасюк С.В. Об'єкт інформаційних правових відносин: загальнотеоретичний аспект: автореферат дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень» / С.В. Стасюк; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2013. – 24 с.
24. Цивільний кодекс України: прийнятий Верхов. Радою України 16.01.2003 №435-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – №40. – Ст. 356.
25. Цимбалюк В.С. Кодифікація інформаційного законодавства України: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В.С. Цимбалюк; Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого. – Х., 2013. – 40 с.
26. Яременко О.І. Інформаційні відносини як предмет правового регулювання: теоретичний аспект / О.І. Яременко // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2004. – № 1–2. – С. 158.

Тема 3 Права та свободи людини в сфері інформації

Завдання для самостійної роботи

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття інформаційних прав людини і громадянина.
2. Класифікація інформаційних прав і свобод.
3. Види інформаційних прав за законодавством України.
4. Конституційні засади прав і свобод в інформаційній сфері.
5. Міжнародні стандарти інформаційних прав.
6. Зв'язок інформаційних прав з іншими правами та свободами людини і громадянина.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Співвідношення понять «свобода слова» та доступ до інформації.
2. Інформаційні права людини в міжнародних актах.
3. Сутність інформаційних прав в науці інформаційного права.

Література для реферування

1. Слінько Т.М. Міжнародно-правові гарантії реалізації права людини і громадянина на інформацію // Наше право. - 2013. - № 12. – С.142-148 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/10544/1/Slinko_142-148.pdf
2. Кіндрат П. В. Право на доступ до інформації: нормативно-правові аспекти застосування / П. В. Кіндрат // Інформація і право. - 2014. - № 3. - С. 47-55 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Infpr_2014_3_9

Рекоменована література та нормативно-правові акти

1. Войтович П. П. Концепція інформаційних прав людини в доктрині сучасного міжнародного права / П. П. Войтович // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць Національного університету «Одеська юридична академія». – 2011. – Вип. 62. – С. 413–420.
2. Директива про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і вільного обігу цих даних від 24.10 1995 р. № 95/46/ЄС [Електронний режим].- Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Директива про обробку персональних даних і захист приватності (приватності) у телекомунікаційному секторі та рекомендації щодо захисту даних в інформаційних супермагістралях від 15.12.1997 № 97/66/ЄС [Електронний режим].- Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Діордіца І. Класифікація інформаційних прав і свобод людини та громадянина // Підприємництво, господарство, право. 2016. №7. С.116-122 / Електронний ресурс. <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/07/20.pdf>

5. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголошена в Резолюції 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 груд. 1948 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015
6. Калюжний К. Р. Сутність інформаційних прав людини в науці інформаційного права / К. Р. Калюжний // Юридичний вісник. – 2012. – № 4(25). – С. 55–58
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
8. Конвенція Ради Європи про захист фізичних осіб при автоматизованій обробці даних від 28.01.1981 р. №108/[Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_326
9. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141
10. Костецька Т. А. Конституційно-правове регулювання інформаційних прав: деякі термінологічні аспекти // Часопис Київського університету права. 2013/2 \ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/114.pdf
11. Ліпкан В. Інформаційні права і свободи людини та громадянина / В. Ліпкан, Ю. Максименко / Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 9. – С. 64–68.
12. Марущак А. І. Визначення поняття «інформаційні права людини» / А. І. Марущак // Інформація і право: наук. журн. – 2011. – № 2. – С. 21–26.
13. Марущак А. І. Інформаційне право України: Підручник / А. І. Марущак. – К.: Дакор, 2011. – 456 с.
14. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: прийнято 16 груд. 1966 р. Генеральною Асамблеєю ООН. Док. ООН А/RES/2200 А (XXI) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_043
15. Міжнародні стандарти забезпечення свободи вираження поглядів. Збірник публікацій Артиклю 19 / За ред. Тараса Шевченка, Тетяни Олексюк, — К., «Фенікс». — 2008. — 224 с.
16. Нестеренко О.В. Конституційне право на доступ до інформації: сутність, зміст та обсяг / О. В. Нестеренко // Юрид. Україна. – № 3. – 2008. – С. 26-32.
17. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства: Міжнародний документ від 22.07.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
18. Пілат Є. Право на доступ до інформації як елемент правового статусу особи // Вісник Львів. ун-ту. Серія юрид. 2010. Вип. 50. С. 127–132 / http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vlnu_yu/2010_50/127con50.pdf
19. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст. 314

20. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. Ст. 651.

21. Свобода інформації в Україні. Удосконалення законодавства і практики. / Харківська правозахисна група; Художній оформлювач Б.Є. Захаров – Харків: Права людини, 2009 р. – 180 с.

22. Синячов О. Доступ до інформації як важлива складова міжнародного та європейського права // Вісник Національної академії державного управління / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2012-3-28.pdf>

23. Синячов О. Міжнародні принципи формування законодавства про доступ до інформації [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04\(11\)/11sopzdi.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_04(11)/11sopzdi.pdf)

24. Тихомиров О. О. Інформаційні права людини як цивільно-правова категорія // Юридичний вісник. – 2015. - №1 (34). – с.104-109

25. Чанишева Г. І. Право на інформацію за трудовим законодавством України: монографія / Г. І. Чанишева, Р. І. Чанишев. – О.: Фенікс, 2012. – 193 с.

Тема 4 Правові гарантії доступу до інформації

Семінарське заняття 3

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття доступу до публічної інформації.
2. Поняття публічної інформації. Види публічної інформації за ступенем доступу.
3. Суб'єкти відносин у сфері доступу до публічної інформації.
4. Форми доступу до публічної інформації. Оприлюднення публічної інформації.

Питання для самостійного вивчення

1. Національне законодавство, що гарантує доступ до інформації.
2. Шляхи забезпечення права на доступ до публічної інформації.
3. Принципи доступу до публічної інформації.
4. Обов'язки розпорядника інформації.
5. Гарантії доступу до публічної інформації.
6. Інформація, що підлягає оприлюдненню розпорядником.
7. Інформація, що становить суспільний інтерес.
8. Види контролю за забезпеченням доступу до публічної інформації.
9. Система обліку публічної інформації.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Принципи доступу до публічної інформації у формі відкритих даних.
2. Форми реалізації конституційного права громадян на доступ до публічної інформації.

3. Стандарти формування системи доступу до інформації у зарубіжних країнах.

Література для реферування

1. Білоусов О.С. Доступ до публічної інформації як чинник формування громадянського суспільства в Україні // Актуальні проблеми політики. - 2013. - Вип. 50. - С.18-25

2. Кузнецова М.Ю. Сфера публічної інформації: поняття, структура, загальна характеристика суспільних та правових відносин // Юридичний науковий електронний журнал. - 2014. - №4. - С.148-152

3. Скочиляс-Павлів О. В. Особливості правового регулювання розгляду спорів щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників публічної інформації // <http://science.lp.edu.ua/sites/default/files/Papers/skochulias-pavliv.pdf>

4. Пілат Є.Г. Аналіз змісту «публічна інформація» у співвідношенні до поняття офіційна інформація // Науковий вісник Херсонського державного університету. - 2015. - Випуск 4. Том 2. - С.125-129

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.

2. Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних. Постанова КМУ від 30 листопада 2016 р. № 867 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/867-2016-%D0%BF/card6#Public>

3. Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України «Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації» від 29 вересня 2016 року

4. Грицяк Н. В. Державна політика у сфері надання доступу до публічної інформації : навч.-метод. матеріали / Н. В. Грицяк ; уклад. В. В. Святненко. – К.: НАДУ, 2013. – 32 с.

5. Завальна Ж.В. Щодо питання про сутність ознаки «публічна» в правовій категорії «публічна інформація» // Форму права. – 2012. - №3. – С. 196-200

6. Задорожний В. П., Особливості та перспективи доступу громадян до публічної інформації в контексті реформування економіки України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2015/14.pdf

7. Тептюк Є.П. Право на доступ до публічної інформації як об'єкт конституційно-правових відносин // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - 2014. - Випуск 24. Том 1. - С.159-162

8. Стадник Р.І. Поняття та види забезпечення доступу до публічної інформації // Матеріали ХІХ наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя, 2016 / [Електронний ресурс]. - Режим

доступу:http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17493/2/Conf_2016_Stadnuk_R-Concepts_and_types_of_providing_216-217.pdf

9. Мариношенко В. П. Окремі питання правового регулювання діяльності суб'єктів владних повноважень як розпорядників доступу до публічної інформації // Актуальні проблеми держави і права. 2014. С.74-79

10. Коваленко Л.П., Правовий захист громадян на доступ до інформації // "Інформація і право". - 2015. - № 2(14). - С.26-31

11. Корж І.Ф., Принципи обмеження доступу до публічної інформації // Правова інформатика. - 2013. - № 1(37). - С.63-69

12. Основні принципи використання та доступу до публічної інформації у формі відкритих даних: зарубіжний досвід для України / [Електронний ресурс]. - Режим доступу:http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/vidkruti_dani-bc336.pdf

13. Публічна інформація та інформація суспільного інтересу. Аналітичний матеріал за результатами реалізації проекту «Інформація про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації». За заг. ред. Булгакової М.Г., Львів: ЕДЦ «Правова аналітика», 2013. – 124 с.

14. Скочиляс-Павлів О. В. Способи здійснення права на доступ до публічної інформації / [Електронний ресурс]. - Режим доступу <file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/83542-175903-1-SM.pdf>

15. Садовська А. Л. Посилення гарантій права на доступ до публічної інформації в системі комунікацій між державою та громадянами / А. Л. Садовська // Актуальні проблеми державного управління. – 2013. – № 2. – С. 169–177.

16. Харечко І. З. Доступ до публічної інформації в умовах інформаційного суспільства: поняття, механізми / І. З. Харечко // Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України: матеріали I Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Луцьк, 14–15 травня 2013 р.): в 2 т. ; під заг. ред. А. М. Митко. – Т. 1. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – С. 114–120.

17. Фурман І. Г. Види та особливості оприлюднення публічної інформації СБУ / І. Г. Фурман // Форум права. – 2013. – № 3. – С. 699–705 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/2013-1/13covsac.pdf>

18. Тептюк Є. П. Форми реалізації конституційного права громадян на доступ до публічної інформації / Є. П. Тептюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Випуск 1. – Том 1. – С. 78–82

19. Тептюк Є. П. Конституційно-правове визначення поняття права на доступ до публічної інформації / Є. П. Тептюк // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Юриспруденція". – 2014. – № 7. – С. 85–87.

20. Кузнецова М.Ю., Реалізація інформаційно-правового статусу органів виконавчої влади України у сфері публічної інформації // Науковий вісник Херсонського державного університету. - 2016. - Випуск 1. Том 3. - С.30-33

21. Олексюк Л. В., Розвиток понятійно-категоріального апарату електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних / Л. В. Олексюк // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. Серія: Державне управління. - 2016. - № 2. - С. 36-43. / [Електронний ресурс]. - Режим доступу http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2016_2_7

22. Публічна інформація та інформація суспільного інтересу. Аналітичний матеріал за результатами реалізації проекту «Інформація про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації». За заг. ред. Булгакової М.Г., Львів: ЕДЦ «Правова аналітика», 2013. – 124 с.

Тема 5 Правові засоби отримання громадянами інформації

Семінарське заняття 4

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Інформаційний запит та звернення громадян.
2. Запит на публічну інформацію: форма та порядок подання.
3. Порядок і строки розгляду запиту.
4. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників публічної інформації у питаннях надання інформації на запит.
5. Види і форми звернень громадян.
6. Порядок і строки розгляду звернень громадян.

Питання для самостійного вивчення

1. Умови надання публічної інформації.
2. Підстави відмови в наданні публічної інформації.
3. Класифікація видів звернень громадян та їх визначення.
4. Форма і порядок звернення громадян.
5. Особливості звернення окремих категорій громадян.
6. Порядок переадресування звернення до компетентного органу.
7. Розгляд повторних звернень.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Звернення громадян як інструмент впливу на владу: історичний екскурс.
2. Принцип верховенства права у питаннях розгляду звернень громадян.
3. Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян.

Література для реферування

1. Сkochиляc-Павлів О. В. Особливості правового регулювання розгляду спорів щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників публічної інформації / [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://science.lp.edu.ua/sites/default/files/Papers/skochulias-pavliv.pdf>

2. Соболев В. Актуальні проблеми забезпечення реалізації права громадян на звернення до органів влади / [Електронний ресурс]. - Режим доступу file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/znpnadu_2013_1_20.pdf

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Крупина В. Звернення громадян як інструмент впливу на владу (середина 1950-х — перша половина 1960-х рр.) // Український історичний збірник. – 2012. - Вип. 15 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/101039/20-Krupina.pdf?sequence=1>

2. Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації» / Роман Головенко, Дмитро Котляр, Оксана Нестеренко, Тарас Шевченко / За заг. ред. Д.Котляра. – К. – 2012. – 335с.

3. Про практику застосування адміністративними судами законодавства. Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29 вересня 2016 року

4. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48 ст.650

5. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - №32 ст.314

6. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 47 ст.256

7. Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних. Постанова КМУ від 30 листопада 2016 р. № 867 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/867-2016-%D0%BF/card6#Public>

8. Стадник Р.І. Поняття та види забезпечення доступу до публічної інформації // Матеріали ХІХ наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя, 2016 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17493/2/Conf_2016_Stadnuk_R-Concepts_and_types_of_providing_216-217.pdf

9. Сkochиляc-Павлів О. В. Способи здійснення права на доступ до публічної інформації // <file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/83542-175903-1-SM.pdf>

10. Тептюк Є. П. Форми реалізації конституційного права громадян на доступ до публічної інформації / Є. П. Тептюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Випуск 1. – Том 1. – С. 78–82

11. Соболев В. Актуальні проблеми забезпечення реалізації права громадян на звернення до органів влади // file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/znpradu_2013_1_20%20(1).pdf

12. Котляревська Г. Визначення поняття та видів звернень громадян до органів влади / Ганна Котляревська // Віче. - 2009. - № 22 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/1739/>

13. Наумов І.В. Деякі питання провадження із звернень громадян в діяльності органів внутрішніх справ / І.В. Наумов // Форум права. - 2015. - №2. - С. 120-125 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/597/FP_%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9C%D0%9E%D0%92_2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y

14. Відкритість та прозорість органів державної влади в контексті законодавства про доступ до публічної інформації / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012. –115с.

15. Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації»: для використ. в адм. та суд. практиці / [авт. кол.: Р. Головенко та ін.; заг. ред. Д. Котляр] ; Центр сусп. медіа, Міжнар. фонд «Відродження», Прогр. сприяння парламентам. – Київ, 2012. – 335 с.

Тема 6 Інформування суспільства про діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування та правоохоронних органів

Завдання для самостійної роботи

Питання для самостійного вивчення

1. Порядок і форми висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування аудіовізуальними засобами масової інформації.

2. Висвітлення діяльності Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховного та Конституційного судів України.

3. Висвітлення діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

4. Порядок і форми висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування друкованими засобами інформації.

5. Висвітлення діяльності Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховного та Конституційного судів України. Висвітлення діяльності місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

6. Правові засади інформаційної діяльності Служби безпеки, органів внутрішніх справ і прокуратури України.

7. Інформаційна діяльність Збройних Сил України.

8. Правове регулювання порядку оприлюднення нормативно-правових актів.

9. Види офіційних друкованих видань, в яких оприлюднюються нормативно-правові акти.

10. Порядок набрання чинності нормативно-правовими актами.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Роль засобів масової інформації у формуванні правової культури та правової свідомості громадян

2. Сучасні тенденції доступу до інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування

3. Засоби масової комунікації в Збройних силах України

4. Особливості доступу громадян до інформації в зв'язку з виконанням службових обов'язків

Література для реферування

1. Гавінська О. І. Нормативно-правове забезпечення взаємодії органів публічної влади та засобів масової інформації // Наукові праці. Державне управління. Випуск 190. Том 202. С.91-96 / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://official.chdu.edu.ua/article/viewFile/97069/92477>

2. Стадник Р. Відкритість органів влади в контексті законодавства про доступ до публічної інформації / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2012-2/doc/2/02.pdf>

3. Шотурма Н. Доступ до публічної інформації як засіб громадського контролю органів місцевого самоврядування / [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/Vpu_Polit_2015_9_9.pdf

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Бурлаков С.В. Стадії провадження по висвітлення діяльності публічної адміністрації України засобами масової інформації // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. - 2014. - №8. - С.64-67

2. Відкритість та прозорість органів державної влади в контексті законодавства про доступ до публічної інформації / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012. – 115с.

3. Єсімов С. Забезпечення доступу до інформації про діяльність державних органів // Национальный юридический журнал: теория и практика. 2016. Апрель. – С.43-47

4. Марущак А.І. Інформаційне право: Доступ до інформації: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. – 532с.

5. Ніколаєв В. О. Організаційно-правове забезпечення інформаційної діяльності органів державної влади // Наукові праці. Державне управління. - Випуск 252. - Том 263. - С. 101-106

6. Порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи "Електронний Уряд". Затверджено наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України 15.08.2003 N 149 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1066-03>

7. Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2-2015-п>

8. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади. Затверджено наказом Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України 25.11.2002 N 327/225 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>

9. Примаков К.Ю. Міжнародно-правові стандарти регулювання у сфері масової інформації та їх впровадження в Україні // Юридичний науковий електронний журнал.- 2016. - №6.- С.159-162

10. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2006 № 740 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/740-2006-%D0%BF>

11. Про Збройні Сили України: Закон України 06.12.1991 № 1934-XII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/1934-12>

12. Про інформаційні агентства: Закон України від 28.02.1995 № 74/95-ВР / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>

13. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 р. № 374-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/374-15>.

14. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

15. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення: Закон України від 23.09.1997 № 538/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/538/97-%D0%B2%D1%80>

16. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992р. № 2135-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>.

17. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997 № 539/97-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80>

18. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3-2002-%D0%BF>

19. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності. Указ Президента України від 10.06.1997 № 503/97 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/503/97>

20. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

21. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.

22. Пятіна О. Інформаційна відкритість органів державної влади як складова формування їх корпоративного іміджу / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_02\(9\)/11pasfki.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2011/2011_02(9)/11pasfki.pdf)

23. Танчинець М.М. Право на доступ до інформації про діяльність органів публічної влади та способи його реалізації за законодавством України // Міжнародний вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. - 2016. - №21. - С.75-78

24. Хоменко В.О. Процедура прийняття нормативних актів органами місцевого самоврядування // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - 2015. - Серія ПРАВО. - Випуск 34. - Том 2. - С. 144-147

Тема 7 Правовий режим доступу до конфіденційної інформації

Семінарське заняття 5

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття та ознаки конфіденційної інформації.
2. Вимоги до поширення конфіденційної інформації.
3. Інформація, яка може бути віднесена до конфіденційної.
4. Інформація, яка не може бути віднесена до конфіденційної.

Питання для самостійного вивчення

1. Персональні дані, що можуть бути конфіденційною інформацією.
2. Порядок обробки, використання та знищення персональних даних про особу.
3. Забезпечення доступу до персональних даних та їх захисту.
4. Комерційна таємниця як вид конфіденційної інформації

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Проблеми правового регулювання доступу до конфіденційної інформації на підприємстві
2. Конфіденційність персональної інформації в соціальних мережах

Література для реферування

1. Нашинець-Наумова А. Доступ до конфіденційної інформації: запобігання новим викликам і загрозам // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – №3. – С.204-207 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2017/3/46.pdf>
2. Оніщенко О.В. Персональні дані працівників: деякі особливості використання // Вісник Академії адвокатури України.2012. - №3(25). - С.173-175 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/vaau_2012_3_31.pdf
3. Мікуліна М. Щодо передачі персональних даних за запитами правоохоронних органів // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – №3. – С.37-42 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2016/03/7.pdf>

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Аналіз Закону України про захист персональних даних: DGI/DP/expertiseUKR(2012) / М. Жорж, Г. Саттон. – Страсбург: Рада Європи, 2012. – 63 с.
2. Бем М. В., Городиський І. М., Саттон Г., Родіоненко О. М. Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник. – К.: К.І.С., 2015. – 220 с.
3. Войтович Л. Правовий режим інформації, що міститься в електронних деклараціях посадових осіб, за порядком доступу до неї // Підприємництво, господарство і право. - 2017. - №1. – С.119-123
4. Городиський І. М. Виконання Україною міжнародних зобов'язань із захисту персональних даних / І. М. Городиський // Інтеграція України в Європейське інформаційне суспільство: виклики та завдання / Упор. Пазюк А. В.; Рец. Грінченко О. О., Олійник О. В. – К.: ФОП Клименко, 2014. – С. 89–97.
5. Каретник О. С. Поняття інформації про фізичну особу (персональні дані) в цивільному праві України // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 2. – С. 228–231.
6. Макушев П. В. Персональні дані як елемент системи інформаційного забезпечення державної виконавчої служби України / П. В. Макушев // Форум права. – 2013. – № 2. – С. 333–339
7. Обуховська Т. Класифікація персональних даних та режиму доступу до них // Вісник Національної академії державного управління / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2013-1-13.pdf>

8. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>
9. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993р. № 3792-XII// Відомості Верховної Ради України. – 1994.-№13. - Ст.64
10. Про Всеукраїнський перепис населення: Закон України від 19.10.2000р. № 2058-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2058-14>
11. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993р. № 3781-XII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
12. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992р. № 2614-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/2614-12>
13. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - №32 ст.314
14. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005р. № 3262-IV / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/3262-15>
15. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-XII// // Відомості Верховної Ради України. – 1993. - №1 ст.1
16. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України:Закон України від 20.11.2012р. № 5492-VI/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>
17. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993р. № 3782-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
18. Про захист інформації в автоматизованих системах: Закон України від 31.05.2005 р. № 2594-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005.-№26 ст. 347
19. Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних: Конвенція Ради Європи від 28 січня 1981 р. № 108 та Додатковий протокол до неї / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_326
20. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06. 2010 р. № 2297-VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.
21. Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних: Директива Європейського Парламенту і Ради Європи від 24.10.1995 р. № 95/46 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_242

22. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996р. № 393/96-ВР / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/393/96-%D0%B2%D1%80>
23. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48 ст.650
24. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993р. № 3687-ХІІ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
25. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21.04.1993р. № 3116-ХІІ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/3116-12>
26. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. № 611 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF>
27. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003р. № 1382-IV/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>
28. Роз'яснення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини до Типового порядку обробки персональних даних від 08.01.2014 р. № п0001715-14 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/rozjasnennja-dotipovogo-porjadku-obrobki-personalnih-danihdoc175932.html>.
29. Романюк І. Особливості змісту та реалізації права на персональні дані в Україні та зарубіжних країнах / І. Романюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2013. – Вип. 2. – С. 102–106.
30. Сопілко І. М. Генезис змісту категорії «персональні дані» / І. М. Сопілко // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2013. – № 4. – С. 62–66.
31. Щербіна А. О. Персональні дані в системі інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування / А. О. Щербіна, П. В. Макушев // Публічне право. – 2013. – № 3. – С. 39–46.

Тема 8 Правовий режим доступу до таємної інформації

Семінарське заняття 6

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття таємної інформації.
2. Види таємної інформації та правове регулювання доступу до неї.
3. Інформація, що віднесена до державної таємниці.
4. Доступ до інформації про здійснення правосуддя та інформацію, отриману під час оперативно-розшукової діяльності.
5. Порядок поширення інформації, що є адвокатською таємницею.
6. Банківська інформація.

7. Інформація про вчинення нотаріальних дій.
8. Таємниця особистого життя: поняття та види

Питання для самостійного вивчення

1. Предмет лікарської таємниці. Суб'єкти відносин щодо доступу до лікарської таємниці та інформації про стан здоров'я особи.
2. Контроль за забезпеченням охорони державної таємниці. Відповідальність за порушення законодавства про державну таємницю.
3. Порядок і умови ознайомлення фізичними та юридичними особами з інформацією, що міститься в судових справах.
4. Таємниця кореспонденції (листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції).
5. Доступ до науково-технічної інформації.
6. Доступ до інформації національного архівного фонду.
7. Лікарська таємниця та інформація про стан здоров'я особи.
8. Умови і порядок розкриття адвокатської таємниці. Суб'єкти відносин щодо захисту адвокатської таємниці.
9. Аудиторська таємниця.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Захист державної таємниці: досвід зарубіжних країн
2. Історія розвитку права на таємницю кореспонденції
3. Інформаційно-правові гарантії права на особисте життя

Література для реферування

1. Зінченко Ю. В. Розмежування понять «банківська таємниця» та «комерційна таємниця» // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – 2013. - Випуск 26. - с.261-270 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/dbms_2013_26_23.pdf
2. Сорока Л.В. Особливості дотримання аудиторської та банківської таємниць у зарубіжних країнах та їх правове регулювання // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Юридичні науки». –2017. - № 2 (2). - С.60-65 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80/Downloads/mnjiu_2017_2_13.pdf
3. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – №6. - С.211-215/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2016/06/43.pdf

Рекомендована література та нормативно правові акти

1. Булеца С.Б. Персональні дані пацієнта // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - 2013. - Серія ПРАВО. Випуск 22. Частина II. Том 1. - С.186-191
2. Виноградова Г. Професійна таємниця в міжнародно-правових джерелах: окремі питання регулювання та використання в законодавстві України/ Г. Виноградова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua /print. php?id=2219>
3. Герасименко О.В. Таємниця як об'єкт правових відносин в інформаційній сфері // Наука і правоохорона. – 2014. - №1 (23). – С.21-26
4. Гордієнко С. Г. Конфіденційна інформація та «таємниці»: їх співвідношення // Часопис Київського університету права. – 2013. - №4. – С.233-235
5. Ємельянов С. Л. Стан та розвиток професійної таємниці в Україні / С. Л. Ємельянов // Право і безпека. – 2011. – № 5 (2). – С. 1–7.
6. Єсімов С. С. Банківська таємниця у країнах ЄС та адаптація національного законодавства у контексті інформаційного права / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/32927/1/08-48-55.pdf>
7. Зінченко Ю. В. Розмежування понять «банківська таємниця» та «комерційна таємниця»// Державне будівництво та місцеве самоврядування. - 2013. - Випуск 26. – С.261-270
8. Информационное право: учебник / И. Л. Бачило. — 4-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2016. — 437 с.
9. Кормич Б.А. Інформаційне право. Підручник для студ. вузів. – Харків: Бурун і К, 2011. – 333 с.
10. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/4651-17>
11. Лікарська таємниця в кримінальному процесі України [текст] монографія / Л. Д. Удалова, Є. В. Кузьмічова-Кисленко. - К.: "Центр учбової літератури", 2015. - 134 с.
12. Малига В.А. Станкевич В.Л. «Конфіденційність» та «професійна таємниця» як юридичні категорії: зміст та співвідношення // Європейські перспективи. - 2012. - № 4 ч.1. - С.24-32
13. Москаленко К. Розголошення лікарської таємниці: деякі питання теорії та практики // Підприємництво, господарство і право. – 2016. - №8. – С .27-31
14. Олійник В. Понятійні проблеми інституту державної таємниці // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. – 2015. - №4. - С.129-135
15. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>

16. Правовий захист інформації: Навчальний посібник / Н.І.Логінова, Р.Р.Дробожур. Одеса.: Фенікс. 2015. – 264с.

17. Присяжнюк І. Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння) та порушення права на недоторканність приватного життя: проблеми співвідношення // Науковий часопис Національної академії прокуратури України. - 2017. - №1. – С.1-10

18. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

19. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 № 3125-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/3125-12>

20. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

21. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>

22. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>

23. Про донорство крові та її компонентів: Закон України від 23.06.1995 № 239/95-ВР/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/239/95-%D0%B2%D1%80>

24. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04.2000 № 1645-III/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1645-14>

25. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

26. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/3425-12>

27. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/2135-12>

28. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12.12.1991 № 1972-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1972-12>

29. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22.02.2000 р. № 1489-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 19. – Ст. 143

30. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23.04.1991 № 987-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/987-12>

31. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/85/96-%D0%B2%D1%80>

32. Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині: Закон України від 16.07.1999 № 1007-XIV/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1007-14>

33. Резнікова Г. І. Професійна таємниця: поняття, ознаки та види // Трибуна докторанта, аспіранта і здобувача. – 2013. - Випуск 26. - С. 280-292

34. Северин К.М. Проблеми нормативного регулювання та реалізації принципу конфіденційності адвокатської діяльності // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. - 2014. - №9-2 Том 2. – С.120-122

35. Смоленский М.Б. Информационное право: учебник / М. Б. Смоленский, М. В. Алексеева. — Ростов н/Д: Феникс, 2015. — 221

36. Сорока Л.В. Особливості дотримання аудиторської та банківської таємниць у зарубіжних країнах та їх правове регулювання // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» Серія: «Юридичні науки» // 2017. - № 2 (2). - С.60-65

37. Трембач І.І. Поняття державної таємниці як об'єкта кримінально-правової охорони // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. - 2017. Спецвипуск. - Ч.1. - С.227-230

38. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV// Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

39. Цимбал-Семенчук І.Ю. Механізм забезпечення адвокатської таємниці // Право і суспільство. 2014. - №5-2. - С.62-69

40. Школьна Н. Право на таємницю про стан здоров'я / Н. Школьна // Практика управління медичним закладом. – 2014. – № 1. – С. 34–40

Тема 9 Правовий режим доступу до службової інформації

Семінарське заняття 7

Теоретичні питання для усної відповіді

1. Поняття службової інформації.
2. Поняття внутрішньовідомчої службової кореспонденції.
3. Категорії відомостей, що можуть становити службову інформацію.
4. Вимоги віднесення інформації до службової.

Питання для самостійного вивчення

1. Види та ознаки документів, що можуть містити службову інформацію.
2. Строки визначення інформації службовою.

3. Перелік відомостей та порядок їх затвердження, що можуть містити службову інформацію.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Правове регулювання захисту службової інформації
2. Співвідношення понять державна та службова інформація

Література для реферування

1. Блінова Г.О. Службова інформація та персональні дані в системі інформаційного забезпечення правоохоронних органів // Порівняльно-аналітичне право. - 2014. - №2. - С. 201-206 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/2_2014/56.pdf
2. Касперський І.П. Зміст службової інформації як нового виду інформації з обмеженим доступом // Інформація і право. - 2011. - № 3(3) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://ippi.org.ua/sites/default/files/11kipiod.pdf>

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Блінова Г. О., Службова таємниця як вид публічної інформації з обмеженим доступом // Право і суспільство 2013. - № 3. – С.41-50
2. Лясковець О.В. Щодо питання службової таємниці та персональних даних як правового режиму інформації з обмеженим доступом // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - 2015. - Випуск 35. - Частина I. Том 2. - С.129-131
3. Макушев П. В. Службова інформація в діяльності державної виконавчої служби України // Адміністративне право і процес. – 2014. - № 2(8). – С.76-85
4. Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію у Міністерстві юстиції України: Наказ Міністерства Юстиції України 14.04.2017 № 1277/5 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1277323-17>
5. Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію. Постанова Кабінету міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 736 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/736-2016-%D0%BF>
6. Про контророзвідувальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 № 374-IV/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/374-15>
7. Про оборону України: Закон України від 06.12.1991/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1932-12>
8. Про Положення про порядок роботи з документами у Верховній Раді України: Розпорядження Голови Верховної Ради України № 448 від 25

травня 2006 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/448/06-%D1%80%D0%B3?test=Up9Mf3o6frcCeyG2ZiYcZUaEHI4Y2s80msh8Ie6>

9. Скиба Я. Д. Порядок визначення службової інформації: проблеми теорії та практики // Митна справа. – № 2 (80). – 2012. – Ч. 2. – Кн. 2. – С. 334–340

10. Скиба Я. Д. Теоретичні підходи до обґрунтування співвідношення службової інформації та службової таємниці / Я. Д. Скиба // Митна справа. – 2012. – Ч. 2. Кн. 2.– № 4 (82). – С. 12

11. Службова інформація: порядок віднесення та доступу. Практичний посібник / За редакцією Д. М. Слизьконіс. Автори-укладачі: О.Л. Огданська, В.В. Таран, В.В. Щербаченко – К.: Центр політичних студій та аналітики, 2014. – 76 с.

12. Федоренко О. О., Керсіцький С. О., Курбатов А. І. Проблемні питання правового регулювання інформації з обмеженим доступом (державна таємниця та службова інформація) // Актуальні питання інноваційного розвитку: науково-практичне видання / Національна академія правових наук України Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України. – Випуск № 3 (2012). – Х. : Юрайт. – С. 167–180.

Тема 10 Юридична відповідальність за порушення права на доступ до інформації

Завдання для самостійної роботи

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття та види юридичної відповідальності у сфері доступу до інформації.
2. Кримінальна відповідальність у сфері доступу до інформації.
3. Адміністративна відповідальність за порушення права на інформацію.
4. Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері доступу до інформації.
5. Дисциплінарна відповідальність за порушення інформаційного законодавства.

Теми для індивідуального дослідження (есе)

1. Юридична відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян
2. Відповідальність державних службовців за порушення законодавства про доступ до публічної інформації
3. Класифікація інформації та її вплив на відповідальність

Література для реферування

1. Кравчук О. Проблеми адміністративної відповідальності в сфері забезпечення доступу до публічної інформації. // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2016. – №4. – С. 19-28/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://afgp.kpi.ua/wp-content/uploads/2016/09/Kravchuk-adm-otvet-dostup-pub.pdf>

2. Чуприна О.В. Попередження адміністративних порушень права на інформацію // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2013. – № 1. – С. 78–84

3. Цивільно-правова відповідальність за інформаційні правопорушення: загальнотеоретичні аспекти // Порівняльно-аналітичне право. - 2015.- №1. - С.37-40/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2015/11.pdf

Рекомендована література та нормативно-правові акти

1. Богдан Ю.В. Відповідальність за порушення права доступу до інформації // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. - Випуск 42. – с.32-35 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.42/8.pdf>

2. Відкритість та прозорість органів державної влади в контексті законодавства про доступ до публічної інформації / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012. – 115с.

3. Глуховеря В.Я. Юридична відповідальність у механізмі забезпечення режиму інформації з обмеженим доступом // Право і суспільство. – 2015. - №2. – С.123-128

4. Горбулін В. П. Проблеми захисту інформаційного простору України: монографія / В. П. Горбулін, М. М. Биченок. – К. : Інтертехнологія, 2009. – 136 с.

5. Горпинюк О. П. Кримінально-правова охорона інформаційного аспекту приватності в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 / О.П.Горпинюк // Львівський ун-т внутрішніх справ. – Львів, 2011. – 242с.

6. Горпинюк О.П. Інформаційна приватність та її захист від злочинних посягань в Україні: моногр. / О.П. Горпинюк. – Львів: Видавництво «БОНА», 2014. – 324 с.

7. Дем'яненко Ю. І. Кримінальна відповідальність за порушення недоторканності приватного життя: аналіз нової редакції ст. 182 КК України // Юридичний вісник. - 2012. – 4(25). - С.128-13

8. Иванский В. П. Правовая защита информации о частной жизни граждан. Опыт современного правового регулирования: монография / В.П.Иванский. – М.: Издательство РУДН, 1999. – 276с.

9. Коваленко Л. П. Теоретико-правові проблеми становлення та розвитку юридичної відповідальності за інформаційні правопорушення / Л.П. Коваленко // Форум права. – 2014. - №1. – С.233-237

10. Коваленко Л.П. Правовий захист громадян на доступ до інформації // Інформація і право. - 2015. - № 2(14). – С.26-31

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення (у редакції від 16.10.2012) від 07.12.1984 № 8073 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
12. Конституція України: прийнята на 5 сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К. : Парламентське видавництво, 2002. – 72 с.
13. Кормич Б. А. Інформаційне право : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Б. А. Кормич. – Х. : Бурун і К, 2011. – 333 с.
14. Костецька Т. А. Інформаційне право України: навчальний посібник / Т. А. Костецька ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К. : [б.в.], 2009. – 170 с.
15. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001р. № **2341-III** / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
16. Куліш, А.М. Інформаційне право України [Текст]: навч. посіб. / А.М. Куліш, Т.А. Кобзева, В.С. Шапіро. - Суми: СумДУ, 2016. - 108 с.
17. Марущак А.І. Інформаційне право: Доступ до інформації: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. – 532с.
18. Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації»: для використ. в адм. та суд. практиці / [авт. кол.: Р. Головенко та ін. ; заг. ред. Д. Котляр] ; Центр сусп. медіа, Міжнар. фонд «Відродження», Progr. сприяння парламентам. – Київ, 2012. – 335 с.
19. Правові позиції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та судова практика щодо реалізації права на доступ до публічної інформації. — К. : К.І.С., 2015. — 170 с.
20. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-17>
21. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12. 2005 № 3262-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006. – № 15. – Ст. 128.
22. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996. – № 47. – Ст. 256.
23. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12>
24. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
25. Прохніцький О. Конфіденційна інформація як предмет злочину / О.Прохніцький // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №10. – С. 79-82.
26. Хитра О.Л. Визначення адміністративно-правової відповідальності осіб за порушення законодавства про інформацію // Юридичний науковий електронний журнал. – 2015. - №3. – С.135-138

27. Чолан Т. Декриміналізація розголошення таємниці усиновлення / Т. Чолан // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2016. – № 3. – С. 73–79.

28. Ясечко С. В. Цивільно-правова відповідальність за порушення права на інформацію: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / С. В. Ясечко. – Х., 2011. – 21 с.

3 ТЕСТИ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Інформація (законодавче визначення) – це...

- 1) відомості про оточуючий світ;
- 2) документовані відомості про події, що відбуваються у навколишньому середовищі;
- 3) будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді;
- 4) відомості про що-небудь.

2. Властивості інформації:

- 1) системність, селективність, якість, універсальність, масовість, спадкоємність;
- 2) субстанціональна несамостійність, невичерпність, трансформуємість, масовість, здатність до обмеження, системність;
- 3) фізична невідчужуваність, відокремленість, двоєдність, тиражованість, організаційної форми, екземплярність;
- 4) відокремленість, двоєдність, тиражованість.

3. Види інформації як об'єкта інформаційних відносин:

- 1) статистична, масова, соціальна, законодавча, довідково-енциклопедична;
- 2) статистична, документи, правова, інформація про діяльність державних органів влади;
- 3) конфіденційна, службова, персональна, таємна;
- 4) статистична, інформація про стан довкілля, науково-технічна інформація, довідково-енциклопедична, соціологічна.

4. Інформаційне суспільство – концепція постіндустріального суспільства; нова історична фаза розвитку цивілізації, в якій головними продуктами виробництва є ...

- 1) інформація і знання;
- 2) енергетичні ресурси;
- 3) знання і технічні пристрої;
- 4) інформація і право.

5. Становлення інформаційного суспільства здійснюється через

- 1) технічну оснащеність;
- 2) інформаційний розвиток;
- 3) рекламу;
- 4) розвиток суспільства.

6. Хто грає провідну роль у формуванні національної стратегії інформаційного розвитку:

- 1) держава;
- 2) ВНЗ;
- 3) бізнес;
- 4) ЗМІ.

7. У якому році була підписана Окінавська Хартія Глобального Інформаційного Суспільства:

- 1) 2006;
- 2) 2000;
- 3) 1995;
- 4) 2002.

8. Що розуміється під інформаційною безпекою:

- 1) захист душевного здоров'я телеглядачів;
- 2) захист від нанесення неприйнятної збитку суб'єктам інформаційних відносин;
- 3) стан забезпечення інформаційної незалежності держави;
- 4) стан захищеності систем обробки і зберігання даних.

9. Що з перерахованого не відноситься до числа основних аспектів інформаційної безпеки:

- 1) доступність;
- 2) цілісність;
- 3) захист від копіювання;
- 4) конфіденційність.

10. Інформаційна сфера – це сфера...

- 1) обігу інформації;
- 2) створення інформації;
- 3) обіг інформації, під час якого суб'єкти реалізують свої потреби і можливості по відношенню до інформації;
- 4) отримання інформації.

11. Предметом інформаційного права є:

- 1) інформація;
- 2) інформація, інформаційні відносини, інформаційні права і свободи;
- 3) інформаційні ресурси;
- 4) системи штучного інтелекту.

12. Інформаційне право – це...

- 1) комплексна галузь права, система соціальних норм і відносин, що виникають в інформаційній сфері;
- 2) галузь права, що регулює відносини щодо інформаційних ресурсів;

- 3) комплексна галузь права, що регулює суспільні відносини;
- 4) галузь права, що регулює відносини в сфері телекомунікацій.

13. Методи інформаційного права:

- 1) статистичні, математичні, соціальні;
- 2) кримінально-правові;
- 3) методи і засоби всієї системи права;
- 4) конституційні та адміністративні.

14. Структура інформаційного законодавства України представлена сукупністю інформаційно-правових норм:

- 1) міжнародних актів, Конституції України, інформаційного законодавства, інших галузей законодавства;
- 2) Конституції України, інформаційного законодавства;
- 3) міжнародних актів, Конституції України, інформаційного законодавства;
- 4) міжнародних актів та Конституції України.

15. Джерелами інформаційного права є норми інформаційного законодавства, які регулюють відносини:

- 1) щодо інформаційних ресурсів;
- 2) в інформаційній сфері;
- 3) в інформаційній інфраструктурі;
- 4) у сфері використання мережі інтернет.

16. Які є види інформаційно-правових норм:

- 1) матеріальні, диспозитивні, імперативні;
- 2) матеріальні, інформаційні;
- 3) матеріальні, процесуальні, диспозитивні, імперативні;
- 4) матеріальні, нематеріальні.

17. Інформаційні правовідносини – це врегульовані інформаційно-правовими нормами інформаційні суспільні відносини...

- 1) щодо інформації;
- 2) сторони яких виступають носіями прав і обов'язків, встановлених і гарантованих інформаційно-правовими нормами;
- 3) сторони яких виступають носіями прав і обов'язків щодо інформації;
- 4) сторони яких виступають носіями прав щодо інформації.

18. Основні принципи інформаційних правовідносин:

- 1) право на інформацію, доступність, об'єктивність, повнота інформації, законність обігу інформації;
- 2) право на інформацію, законність обігу інформації;
- 3) право на інформацію, законність її одержання;
- 4) право на інформацію, законність її зберігання та обробки.

19. Суб'єкти інформаційних відносин в Україні:

- 1) громадяни України, юридичні особи, держава, інші держави, їх громадяни, організації, особи без громадянства;
- 2) громадяни України, іноземці, особи без громадянства;
- 3) фізичні і юридичні особи, держава;
- 4) фізичні особи, юридичні особи, об'єднання громадян, суб'єкти владних повноважень.

20. Об'єктом інформаційних відносин є:

- 1) інформація;
- 2) право на інформацію;
- 3) джерело інформації;
- 4) будь-які відомості.

21. Режим доступу до інформації – це...

- 1) передбачений законом порядок одержання інформації;
- 2) передбачений законом порядок використання інформації;
- 3) передбачений законом порядок одержання, використання; поширення й збереження інформації;
- 4) передбачений законом порядок збереження інформації.

22. Конфіденціальна інформація – це відомості, які...

- 1) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих фізичних чи юридичних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов;
- 2) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні держави і поширюються відповідно законодавства;
- 3) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні приватних осіб і поширюються за їх бажанням відповідно до передбачених ними умов;
- 4) знаходяться у володінні, користуванні або розпорядженні окремих юридичних осіб.

23. Закон України «Про захист персональних даних» регулює:

- 1) правові відносини, пов'язані із захистом і обробкою персональних даних, і спрямований на захист основоположних прав і свобод людини і громадянина;
- 2) правові відносини, пов'язані із збором персональних даних, і спрямований на захист; основоположних прав і свобод людини і громадянина;
- 3) захист публічних даних;
- 4) відносини що регулюють обіг персональних даних .

24. База персональних даних:

- 1) іменована сукупність упорядкованих персональних даних в електронній формі;
- 2) іменована сукупність упорядкованих персональних даних в електронній формі та/або у формі картотек персональних даних;
- 3) не іменована сукупність даних в формі картотек;
- 4) оцифрований архів персональних даних.

25. Володілець персональних даних:

- 1) фізична або юридична особа, яка визначає мету обробки персональних даних, встановлює склад цих даних та процедури їх обробки, якщо інше не визначено законом;
- 2) юридична особа, яка визначає мету обробки персональних даних, встановлює склад цих даних та процедури їх обробки;
- 3) фізична особа, яка визначає мету обробки персональних даних, встановлює склад цих даних та процедури їх обробки;
- 4) юридична особа, яка визначає мету обробки персональних даних.

25. Персональні дані - це:

- 1) відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована;
- 2) відомості чи сукупність відомостей про юридичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована;
- 3) відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка не може бути конкретно ідентифікована;
- 4) дані що ідентифікують особу по місцезнаходженню.

26. Суб'єктами відносин, пов'язаних із персональними даними, є:

- 1) суб'єкт персональних даних, володілець персональних даних;
- 2) розпорядник персональних даних, володілець персональних даних;
- 3) третя особа, суб'єкт персональних даних;
- 4) суб'єкт персональних даних, володілець персональних даних, розпорядник персональних даних, третя особа.

27. Володільцем чи розпорядником персональних даних можуть бути:

- 1) підприємства, установи і організації усіх форм власності;
- 2) органи державної влади чи органи місцевого самоврядування;
- 3) фізичні особи – підприємці;
- 4) усі відповіді вірні.

28. Володілець персональних даних може доручити обробку персональних даних:

- 1) розпоряднику персональних даних відповідно до договору, укладеного в письмовій формі;
- 2) розпоряднику персональних даних відповідно до договору, укладеного в усній формі;

- 3) розпоряднику персональних даних без договору;
- 4) третій особі, якщо вона може гарантувати безпеку даних.

29.Первинними джерелами відомостей про фізичну особу є:

- 1) видані на її ім'я документи;
- 2) підписані нею документи;
- 3) відомості, які особа надає про себе;
- 4) усі відповіді вірні.

30.Забороняється обробка персональних даних про:

- 1) расове або етнічне походження, політичні, релігійні або світоглядні переконання;
- 2) членство в політичних партіях та професійних спілках;
- 3) засудження до кримінального покарання, а також даних, що стосуються здоров'я, статевого життя, біометричних або генетичних даних;
- 4) усі відповіді вірні.

31.Підставами для обробки персональних даних є:

- 1) згода суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних та захист життєво важливих інтересів суб'єкта персональних даних;
- 2) дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень;
- 3) укладення та виконання правочину, стороною якого є суб'єкт персональних даних або який укладено на користь суб'єкта персональних даних чи для здійснення заходів, що передують укладенню правочину на вимогу суб'єкта персональних даних;
- 4) усі відповіді вірні.

32.Виконання вимог встановленого режиму захисту персональних даних забезпечує:

- 1) сторона, що поширює ці дані;
- 2) сторона що отримує ці дані;
- 3) Служба безпеки України;
- 4) поліція.

33.Зміна персональних даних, які не відповідають дійсності, проводиться:

- 1) невідкладно з моменту встановлення невідповідності;
- 2) на протязі одного дня моменту встановлення невідповідності;
- 3) на протязі тижня з моменту встановлення невідповідності;
- 4) на протязі місяця з моменту встановлення невідповідності.

34. Про передачу персональних даних третій особі володілець персональних даних повідомляє протягом:

- 1) десяти робочих днів;
- 2) одного робочого дня;
- 3) восьми робочих днів;
- 4) двадцяти робочих днів.

35. Персональні дані, зібрані з порушенням вимог цього Закону, підлягають:

- 1) видаленню або знищенню у встановленому законодавством порядку;
- 2) подальшій обробці;
- 3) архівуванню;
- 4) збереженню.

36. Володілець персональних даних зобов'язаний повідомляти Уповноваженого про кожну зміну відомостей, що підлягають повідомленню, упродовж:

- 1) одного робочого дня;
- 2) восьми робочих днів;
- 3) десяти робочих днів;
- 4) двадцяти робочих днів.

37. Яка інформація відповідно до ЗУ «Про доступ до публічної інформації» може належати до службової?:

1) інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень, та яка може поширюватися у визначеному ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов;

2) що міститься в документах суб'єктів владних повноважень, які становлять внутрішню службову кореспонденцію, доповідні записки, рекомендації, якщо вони пов'язані з розробкою напряму діяльності установи або здійсненням контрольних, наглядових функцій органами державної влади, процесом прийняття рішень і передують публічному обговоренню та/або прийняттю рішень;

3) інформація, доступ до якої обмежується, розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству і державі;

4) власна відповідь.

38. Що присвоюється документам, які містять службову інформацію:

- 1) штамп з відміткою « для службового користування»;
- 2) реєстраційний номер;
- 3) гриф «для службового користування»;
- 4) нічого.

39. Для чого призначена службова інформація:

- 1) забезпечення конфіденційності відомостей, утворених чи отриманих працівниками у процесі виконанні своїх службових обов'язків, від незаконного розголошення, використання, зміни чи знищення, забезпечення прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб;
- 2) для створення можливостей відносно легкого та швидкого отримання будь-яких відомостей;
- 3) для запобігання розголошенню інформації, отриманої конфіденційно;
- 4) власна відповідь.

40. В яких випадках доступ до документів, які містять службову інформацію може бути обмежено:

- 1) в інтересах захищеності особи від втручання в її особисте та сімейне життя;
- 2) забезпечення інтересів національної безпеки, територіальної цілісності, громадського порядку та з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, захисту репутації або прав інших людей;
- 3) забезпечення нерозголошення відомостей, одержаних під час виконання службових обов'язків;
- 4) забезпечення інтересів державного службовця.

41. Узагальнена назва відомостей, розголошення яких забороняється чинним законодавством, які стали відомими і якими користуються у процесі та при виконанні своїх службових обов'язків у державних органах та органах місцевого самоврядування службові особи – це:

- 1) службова таємниця;
- 2) державна таємниця;
- 3) банківська таємниця;
- 4) конфіденційна інформація.

42. Ознаками інформації, яка становить службову таємницю, на підставі чинного законодавства є:

- 1) виконання професійних обов'язків, при яких певній особі стають відомі конфіденційні відомості;
- 2) одержання, використання, поширення і зберігання її здійснюється посадовими особами у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків відповідно до закону;
- 3) інформація стосується приватного життя особи;
- 4) Інформація стосується діяльності державного службовця.

43. Для якої категорії осіб збереження службової таємниці є обов'язком:

- 1) для банківських працівників;
- 2) для державних службовців;

- 3) для всіх громадян України;
- 4) всі відповіді вірні

44. Основними завданнями комісії з питань роботи із службовою інформацією є:

1) складення на підставі пропозицій структурних підрозділів установи та з урахуванням вимог законодавства переліку відомостей, що становлять службову інформацію (далі - перелік відомостей), і подання його на затвердження керівникові установи;

2) розгляд документів з грифом “Для службового користування” на предмет встановлення в них відомостей, що містять відкриту інформацію, яка може бути використана під час опрацювання запитів на публічну інформацію;

3) розгляд питання щодо присвоєння грифа “Для службового користування” документам, що містять службову інформацію, яка не передбачена переліком відомостей, за поданням осіб, які підписують такий документ;

- 4) всі варіанти вірні.

45.Що повинні зробити виконавець або посадова особа,яка підписує документ до прийняття рішення про присвоєння документу грифа “Для службового користування”:

1) перевірити, чи належить інформація, яку містить документ, до категорій визначених в ЗУ «Про доступ до публічної інформації»;

2) встановити, чи належить відповідна інформація до такої, доступ до якої згідно із законом не може бути обмежено, в тому числі шляхом віднесення її до службової інформації;

3) вивчити та провести оцінку матеріалів, які будуть їм передані;

- 4) власна відповідь.

46.На підставі якого документа здійснюється використання інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем чи засобів копіювально-розмножувальної техніки, що застосовуються під час обробки службової інформації:

1) на підставі письмового дозволу керівника установи;

2) на підставі дозволу комісії з питань роботи із службовою інформацією;

3) на підставі розпорядчого документа керівника установи;

- 4) власна відповідь.

47. Хто мають право подавати звернення, які не стосуються їх службової діяльності:

1) Військовослужбовці;

2) Громадяни України;

3) працівники органів внутрішніх справ і державної безпеки;

- 4) особи рядового і начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби України;
- 5) іноземці;
- 6) біженці;
- 7) особи без громадянства;
- 8) органи державної влади;
- 9) органи місцевого самоврядування.

48. Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі:

- 1) клопотання;
- 2) скарги;
- 3) пропозиції;
- 4) запит;
- 5) всі відповіді вірні.

49. Під пропозицією (зауваженням) слід розуміти:

1) звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства.

2) звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності.

3) письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо.

4) звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб;

- 5) власна відповідь.

50. Під заявою слід розуміти:

1) звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства;

2) звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності;

3) письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо;

4) звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

51. Під клопотанням слід розуміти:

1) звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства;

2) звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності;

3) письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо;

4) звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

52. Під скаргою слід розуміти:

1) звернення громадян, де висловлюються порада, рекомендація щодо діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, депутатів усіх рівнів, посадових осіб, а також висловлюються думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя, соціально-культурної та інших сфер діяльності держави і суспільства;

2) звернення громадян із проханням про сприяння реалізації закріплених Конституцією та чинним законодавством їх прав та інтересів або повідомлення про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, народних депутатів

України, депутатів місцевих рад, посадових осіб, а також висловлення думки щодо поліпшення їх діяльності;

3) письмове звернення з проханням про визнання за особою відповідного статусу, прав чи свобод тощо;

4) звернення з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб.

53. Чи вимагається обов'язковість підписання письмового звернення із застосуванням електронного цифрового підпису, що надсилається через мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку:

- 1) вимагається
- 2) не вимагається

54. Якщо питання, порушені в одержаному органом державної влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, об'єднаннями громадян або посадовими особами зверненні, не входять до їх повноважень, то:

- 1) звернення не підлягає розгляду;
- 2) звернення повертається;
- 3) пересилається за належністю відповідному органу;
- 4) звернення не підлягає розгляду про що повідомляється громадянину, який подав звернення.

55. Звернення, що подаються недієздатною особою:

- 1) не підлягають розгляду та вирішенню;
- 2) звернення повертається;
- 3) пересилається за належністю органу опіки та піклування;
- 4) подаються повторно опікуном.

56. На прохання громадянина, висловлене в усній формі або зазначене в тексті звернення, не підлягає розголошенню інформація щодо

- 1) його прізвище, місце проживання та роботи;
- 2) реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення;
- 3) стать, вік, віросповідання, національність громадянина, незнання мови звернення;
- 4) політичні погляди, партійну належність;

57. Громадянин, який звернувся із заявою чи скаргою має право:

- 1) бути присутнім при розгляді заяви чи скарги;
- 2) одержати письмову відповідь про результати розгляду заяви чи скарги;

3) вимагати відшкодування збитків, якщо вони стали результатом порушень встановленого порядку розгляду звернень;

4) висловлювати усно або письмово вимогу щодо дотримання таємниці розгляду заяви чи скарги;

5) всі відповіді вірні.

58. Звернення, які не потребують додаткового вивчення розглядаються і вирішуються:

1) невідкладно, але не пізніше 5 днів від дня їх отримання;

2) невідкладно, але не пізніше 10 днів від дня їх отримання;

3) невідкладно, але не пізніше 15 від дня їх отримання;

4) невідкладно, але не пізніше 20 днів від дня їх отримання.

59. Звернення, які потребують додаткового вивчення розглядаються і вирішуються:

1) не більше 10 днів від дня їх надходження;

2) не більше 15 днів від дня їх надходження;

3) не більше 20 днів від дня їх надходження;

4) не більше одного місяця від дня їх надходження.

60. Загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати:

1) 10 днів;

2) 15 днів;

3) 30 днів;

4) 45 днів;

61. Звернення громадян не підлягають розгляду та вирішенню у випадках:

1) не зазначено місця проживання;

2) з якого не можливо встановити авторство;

3) звернення є повторним і вже вирішене по суті;

4) якщо надходить від осіб, визнаних судом не дієздатними;

5) всі відповіді вірні.

62. Прийом громадян особисто керівниками та іншими посадовими особами органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян здійснюють:

1) не проводять;

2) постійно протягом робочого часу;

3) постійно протягом робочого та позаробочого часу;

4) проводиться регулярно у встановлені дні та години.

63. Якщо вирішити порушені в усному зверненні питання безпосередньо на особистому прийомі неможливо, то воно:

- 1) не розглядається;
- 2) повертається;
- 3) перенаправляється вищестоящому органу;
- 4) розглядається у тому ж порядку, що й письмове звернення.

64. Розпорядник інформації має надати відповідь на запит на інформацію не пізніше:

- 1) 48 годин з дня отримання запиту;
- 2) 5 робочих днів з дня отримання запиту;
- 3) 20 робочих днів з дня отримання запиту;
- 4) 30 робочих днів з дня отримання запиту.

65. У разі якщо запит на інформацію стосується інформації, необхідної для захисту життя чи свободи особи, щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту, аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних подій, що сталися або можуть статись і загрожують безпеці громадян, відповідь має бути надана не пізніше:

- 1) 48 годин з дня отримання запиту;
- 2) 5 робочих днів з дня отримання запиту;
- 3) 24 годин з дня отримання запиту;
- 4) 30 робочих днів з дня отримання запиту.

66. У разі якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, розпорядник інформації може продовжити строк розгляду запиту до:

- 1) 5 робочих днів з дня отримання запиту;
- 2) 15 робочих днів з дня отримання запиту;
- 3) 20 робочих днів з дня отримання запиту;
- 4) 30 робочих днів з дня отримання запиту.

67. Плата за надання інформації, якщо задоволення запиту на інформацію передбачає виготовлення копій документів обсягом більш як 10 сторінок:

- 1) надається безкоштовно;
- 2) здійснюється відшкодування фактичних витрат на копіювання та друк;
- 3) інформація на такий запит не надається;
- 4) всі відповіді вірні.

68. Розпорядник інформації має право відмовити в задоволенні запиту у випадках:

1) розпорядник інформації не володіє і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти інформацією, щодо якої зроблено запит;

2) інформація, що запитується, належить до категорії інформації з обмеженим доступом;

3) особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком;

4) не дотримано вимог до запиту на інформацію;

5) всі відповіді вірні.

69. Неправомірною відмовою в наданні інформації є відповіді розпорядника інформації якщо:

1) інформація може бути одержана запитувачем із загальнодоступних джерел;

2) відповідь не по суті запиту;

3) не дотримано вимог до запиту на інформацію;

4) всі відповіді вірні.

70. Чи має право запитувач оскаржити надання своєчасної інформації на запит:

1) так;

2) ні.

71. Чи має право запитувач оскаржити в задоволенні запиту на інформацію:

1) так;

2) ні.

72. Відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації несуть особи, винні у вчиненні таких порушень як:

1) надання відповіді на запит;

2) надання інформації на запит;

3) надання або оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації;

4) здійснення реєстрації документів.

73. Основними принципами інформаційних відносин, визначеними в Законі України «Про інформацію» є:

1) забезпечення доступу кожного до інформації;

2) гарантованість права на інформацію, достовірність та повнота інформації;

3) відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією;

4) створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства.

74. ст. 34 Конституції визначає право на свободу слова та право на інформацію, згідно з яким:

- 1) кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань;
- 2) людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю;
- 3) кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір;
- 4) кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції.

75. Яким чином забезпечується право на інформацію:

- 1) створенням можливостей для вільного доступу до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів, інших інформаційних банків, баз даних, інформаційних ресурсів;
- 2) обов'язком суб'єктів владних повноважень інформувати громадськість та засоби масової інформації про свою діяльність і прийняті рішення;
- 3) створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування;
- 4) здійсненням державного і громадського контролю за додержанням законодавства про інформацію та встановленням відповідальності за порушення законодавства про інформацію.

75. Яким чином гарантується забезпечення права на доступ до публічної інформації:

- 1) шляхом створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування;
- 2) обов'язком розпорядників інформації надавати та оприлюднювати інформацію, крім випадків, передбачених законом та визначенням розпорядником інформації спеціальних структурних підрозділів або посадових осіб, які організують у встановленому порядку доступ до публічної інформації, якою він володіє;
- 3) доступом до засідань колегіальних суб'єктів владних повноважень, крім випадків, передбачених законодавством та юридичною відповідальністю за порушення законодавства про доступ до публічної інформації;
- 4) створенням можливостей для вільного доступу до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів, інших інформаційних банків, баз даних, інформаційних ресурсів.

76. На яких принципах здійснюється доступ до публічної інформації:

- 1) прозорості та відкритості діяльності суб'єктів владних повноважень, вільного отримання, поширення та будь-якого іншого використання інформації, що була надана або оприлюднена;

2) правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації;

3) рівноправності, незалежно від ознак раси, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак;

4) сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та виходу України до світового інформаційного простору.

77. Предметом суспільного інтересу може бути інформація, яка:

1) містить відомості про стан довкілля; якість харчових продуктів і предметів побуту; аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні події;

2) перебуває у володінні суб'єктів владних повноважень;

3) становить загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України та забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків;

4) свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб.

78. Хто є суб'єктами відносин у сфері доступу до публічної інформації:

1) запитувач інформації та розпорядники публічної інформації;

2) запитувач інформації та держава;

3) запитувач інформації, розпорядники публічної інформації та структурний підрозділ або відповідальна особа з питань запитів на публічну інформацію розпорядників інформації;

4) лише запитувачі інформації.

79. Публічна інформація – це...

1) відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація;

2) інформація зазначена в договорах юридичних осіб;

3) інформація про фізичну особу;

4) інформація, яка знаходиться на офіційних державних веб-порталах.

80. Розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати:

1) інформацію про організаційну структуру, місію, функції, повноваження, основні завдання, напрями діяльності та фінансові ресурси (структуру та обсяг бюджетних коштів, порядок та механізм їх витрачання тощо);

2) інформацію про організаційну структуру приватних юридичних осіб;

3) інформацію про організаційну структуру іноземних інвесторів;

4) інформацію про фізичних осіб-підприємців.

81. Може бути віднесено до службової інформації:

- 1) інформація, що міститься у “внутрішній” службовій кореспонденції
- 2) інформація, що міститься у міжвідомчій кореспонденції
- 3) інформація, що не пов’язані з розробкою напрямків діяльності держорганів
- 4) нормативно-правові чи індивідуально-правові акти.

82. Службова інформація може бути поширена якщо вона:

- 1) суперечить законодавству;
- 2) є необхідна юридичним особам;
- 3) є суспільно необхідна;
- 4) є необхідною державі.

83. Службова інформація має надаватися:

- 1) власником інформації;
- 2) користувачем інформації;
- 3) розпорядником інформації;
- 4) утримувачем інформації.

84. Не належать до службової інформації:

- 1) інформація зібрана в процесі контрозвідувальної діяльності;
- 2) що міститься у “внутрішній” службовій кореспонденції;
- 3) інформація в доповідних записках та рекомендаціях;
- 4) відомості, зазначені у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій органів місцевого самоврядування.

85. Конфіденційна інформація може бути:

- 1) визнана тільки законом;
- 2) визнана тільки судом;
- 3) будь яка інформація з обмеженим доступом;
- 4) будь яка інформація віднесена до державної таємниці.

86. Конфіденційна інформація може бути поширена:

- 1) за згодою відповідної особи;
- 2) за дозволом державного органу;
- 3) не може бути поширена;
- 4) на умовах договору.

87. Ознакою конфіденційної інформації є:

- 1) конфіденційна інформація є таємною;
- 2) конфіденційна інформація обмежена самою особою;
- 3) конфіденційна інформація є платною;
- 4) конфіденційна інформація є безоплатною.

88. Згідно з ЗУ «Про охорону прав на винаходи» конфіденційною інформацією вважається:

- 1) відомості про видачу патенту;
- 2) інформація про дату розробки винаходу;
- 3) інформація про час подачі заявки;
- 4) відомості про винахідника.

89. До конфіденційної інформації про фізичну особу не належить:

- 1) данні про її національність;
- 2) данні про її освіту;
- 3) данні про місце народження;
- 4) данні про місце роботи.

90. Не може бути віднесена до комерційної таємниці:

- 1) інформація за всіма встановленими формами державної звітності;
- 2) інформація про місце народження;
- 3) інформація про місце роботи;
- 4) інформація про фінансовий стан вкладника банку.

91. Особи, винні в порушенні порядку розкриття та використання банківської таємниці:

- 1) несуть цивільно-правову відповідальність;
- 2) несуть кримінальну відповідальність;
- 3) несуть адміністративну відповідальність;
- 4) несуть кримінальну, адміністративну, цивільну відповідальність.

92. До банківської таємниці не відносяться

- 1) інформація про клієнтів, що припинили відносини з банком;
- 2) інформація про осіб, які хотіли стати клієнтами банку, але через певні причини не стали;
- 3) інформація про клієнтів іншого банку;
- 4) інформація про структуру банку.

93. Особи, винні в неправомірному збиранні використанні відомостей, що становлять конфіденційну інформацію несуть:

- 1) несуть цивільно-правову відповідальність
- 2) несуть кримінальну відповідальність
- 3) несуть адміністративну відповідальність
- 4) несуть кримінальну, адміністративну, цивільну відповідальність.

94. Не можуть обмежувати доступ до конфіденційної інформації:

- 1) юридичні особи;
- 2) недієдатні особи;
- 3) суб'єкти владних повноважень;
- 4) неповнолітні особи.

95. Яке правило заборони діє на конфіденційну інформацію:

- 1) загальне але не абсолютне;
- 2) спеціальне абсолютне;
- 3) спеціальне але не абсолютне;
- 4) загальне абсолютне.

96. Що являє собою державна таємниця згідно з законом України «Про державну таємницю»:

1) інформація, яка є обмеженою у доступі й охороняється державою, доступ до якої мають лише особи, які перебувають на державній службі категорій а і б;

2) інформація у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення якої може завдати шкоди національній безпеці держави і яка спеціально охороняється державою;

3) інформація, яка стосується оборонно-промислового сектору, розробки нових військових технологій та інвентарю, а також результати експериментального випробування даних зразків;

4) інформація, яка є обмеженою у доступі і містить відомості у сфері оборони, економіки, безпеки, техніки, науки та інші відомості, дозвіл до якої належить лише вищим посадовим особам.

97. Який державний орган в Україні визначає державну політику щодо державної таємниці:

- 1) Міністерство оборони України;
- 2) Кабінет Міністрів України;
- 3) Верховна рада України;
- 4) Міністерство внутрішніх справ;
- 5) Власна відповідь.

98. Які існують три типи секретності для інформації, які становлять державну таємницю, згідно з законодавством України:

- 1) обмежена в доступі, секретна, таємна;
- 2) захищена, таємна, секретна;
- 3) інформація з малим, середнім, високим захистом;
- 4) "особливої важливості", "цілком таємно", "таємно".

99. До державної таємниці у порядку встановленим Законом України «Про державну таємницю» відноситься інформація:

1) у сфері економіки, техніки, даних секретних випробувань у різних сферах;

2) про військові, біологічні, хімічні експерименти, які становлять першочергову загрозу для держави, у разі розголошення цієї інформації»;

3) у сфері оборони, у сфері економіки, науки і техніки, у сфері зовнішніх відносин, у сфері державної безпеки та охорони правопорядку;

4) у сфері державної оборони, безпеки, таємні відносини України, науково-технічний потенціал, економічні показники секретних секторів економіки та інше.

100. В якому документі публікується інформація, яка відноситься до державної таємниці:

1) Зводі відомостей, які становлять державну таємницю;

2) Інформаційний журнал, який містить інформацію віднесена до його відомостей і становить державну таємницю;

3) державний збірник, затверджений Президентом України до якого заносяться інформація і відомості, які становлять державну таємницю;

4) таємна книга.

101. Для якого виду інформації встановлюється найбільший строк режиму секретності:

1) інформація з високим захистом;

2) особливої важливості;

3) таємної;

4) захищена.

102. Яка інформація не відноситься до державної таємниці:

1) про стан довкілля, катастрофи, небезпечні природні явища, незаконні дії державних органів;

2) науково-технічне та інше співробітництво України з іноземними державами;

3) матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил України та інших військових формувань;

4) усі вище перераховані відповіді вірні.

103. Хто здійснює віднесення інформації до таємної:

1) посадові особи Служби безпеки України;

2) Депутати Верховної Ради шляхом голосування на окремих засіданнях;

3) Спеціаліст з питань інформації, призначений указом Президента України;

4) Державний експерт з питань таємниць.

104. Хто здійснює формування звіду відомостей, що становлять державну таємницю:

1. Кабінет Міністрів України;
2. Верховна рада України;
3. Служба безпеки України;
4. Міністерство внутрішніх справ.

105. Що являє собою гриф секретності, згідно з законом України «Про державну таємницю»:

- 1) матеріальний відбиток на документах, що підтверджує документ таким, що становить державну таємницю;
- 2) реквізит матеріального носія секретної інформації, що засвідчує ступінь секретності даної інформації;
- 3) водяний знак на документі з написом «таємно»;
- 4) захисний штрих-код, на матеріальному носії інформації.